

LABek Pedrosa sailburuari eskatzen dizkio euskara indartzeko neurriak, baliabide berriak ezartzeko, akordioak garatzeko eta digitalizazioaz hausnartzeko

Begoña Pedrosa Hezkuntza sailburua Hezkuntza Batzordean izan da gaur, azken hilabetean eztabaida publikoa eragin duten PISA azterketako emaitzen inguruko azalpenak emateko eta egoerari aurre egiteko proposatzen dituen neurriak aurkezteko. Era berean, azken ebaluazio diagnostikoaren emaitzak, hizkuntza-gaitasunen egoera eta Hezkuntza Sailak hartuko dituen neurriak izan ditu hizpide.

Begoña Pedrosa Hezkuntza sailburua Hezkuntza Batzordean izan da gaur, azken hilabetean eztabaida publikoa eragin duten PISA azterketako emaitzen inguruko azalpenak emateko eta egoerari aurre egiteko proposatzen dituen neurriak aurkezteko. Era berean, azken ebaluazio diagnostikoaren emaitzak, hizkuntza-gaitasunen egoera eta Hezkuntza Sailak hartuko dituen neurriak izan ditu hizpide.

LABentzat, PISA txosteneko emaitzek agerian utzitako datu batzuk ezin dira, sailburuak egin duen bezala, beste herrialde batzuetako emaitzen okertze orokorrarekin justifikatu. LABen iritziz, PISA txostenean eta ebaluazio diagnostikoan atera diren emaitzak ondo aztertu behar dira, ezagutza esanguratsuetan oinarrituriko ikaskuntzen ebaluazio jarraituak ematen dizkigun ebidentzia guztiekin batera. Kezkatzeko aldagai batzuk egon badaude eta emaitza kaxkarren atzean askotariko faktoreak dauden arren, sindikatuarentzat lau dira lehentasunez heldu beharreko erronkak: euskara gaitasunak indartzea eta murgiltze ereduaren sakontzea, baliabideak eta neurriak, segregazioari aurre egiteko neurriak eta digitalizazio ereduaren inguruko errotiko aldaketa.

Euskara larrialdi-egoeran dagoela kontuan hartuta, LABek larritzat jo zuen du Jaurlaritzak gure herriaren hizkuntza babesteko, erabilera sustatzeko eta gaitasuna indartzeko neurriak lehenetsi beharrean murgiltze-eredua emaitzen erantzule egitea. LABek gogorarazi du EAJk eta PSEk Hezkuntza Legearen bidez hizkuntza-ereduak gainditzeko aukera baztertu zutela. PISAREN emaitzen inguruko eztabaidan, LABen ustez, EAJren zor politikoei men eginez, euskararen aurkako diskurtsoak hauspotu zituzten modu arduragabeen. Horren adibide izan ziren, Ibone Bengoetxea hizkuntza-politikako arduradunaren eta Begoña Pedrosa Hezkuntza sailburuaren adierazpenak, azken horiek Eneko Anduezak txalotu baitzituen.

LABen iritziz, ezinbestekoa da murgiltze-eredua orokortzea eta euskara gutxien duten horiei baliabide gehiago eskaintzea. Ildo horretan, eta euskarak bizi duen egoeraz jabetuta, LABek hizkuntza indartzea erdigunean kokatu zuen 2025eko greba-dinamikan. Horretarako, hainbat neurri eta baliabide negoziatu eta adostu zituen, besteak beste, EUSLE programaren hedapena, Hizkuntza Indartzeko Irakasleak eta Hizkuntza Normalkuntzako koordinatzaileak. LABentzat, neurri horiek ezinbestekoak izan ziren akordioa ixteko. Hala ere, sindikatuak salatu du Hezkuntza Sailak ez dituela akordioan jasotako konpromiso guztiak osorik garatu. Horrenbestez, adostutako neurri eta baliabide guztiak lehenbailehen ikastetxeetan ezartzeko eskatu dio Sailari, hezkuntza publikoa indartu eta hezkuntzaren kalitatea hobetzeko.

Iragarritako neurrien artean, irakurketari egunean gutxienez 30 eta 55 minutu artean eskaintzea erabaki du Hezkuntza Sailak, ikastetxeetako zuzendaritzei joan den astean bidalitako aginduaren bidez jakinarazi bezala. Era berean, zenbait mailetakoko ikasleen irakurketa- eta idazketa-gaitasunak ebaluatuko dituzte. Lehen Hezkuntzako 2. mailako irakurtzeko zailtasunak goiz identifikatzeko tresna jarriko dute martxan; 2026-2027 ikasturtean, Lehen Hezkuntzako 5. mailakoek frogak egingo dituzte; eta DBHko 1. mailako ikasleengan 2027-2028ko ikasturtean ezarriko da identifikazio goiztiarreko tresna.

LABetik iragarritako neurri hori euskarazko irakurketa-idazketa prozesua indartzeko neurrien artean kokatuko genuke, izan ere, euskara gaitasunetan sakontzeak ekarriko du gainerako konpetentzietan hobetzea. Alta, ezinbestekoa deritzogu neurriaren ezarpena alde sozialarekin adostea, eta neurri hauek modu egokian aplikatu ahal izateko, LABek ikastetxe guztietan baliabide gehigarriak eskatzen ditu.

Bestalde, segregazioari heltzea ezinbestekoa da, LABen iritziz. Tamalez, iazko ikasturtean sindikatuon erabateko kontrakotasunarekin Hezkuntza Sailak diagnostikoaz gain erantzun egokirik eman gabe itxi zuen segregazioari aurre egiteko mahaia. Are gehiago, Jauralaritzak marketing-erako erabili zuen 2025eko irailean irekitako markoa. Izan ere, LABen iritziz hezkuntza sistemaren egungo antolaketa duala goitik behera eraldatu behar da, eskola-planifikazioan egiturazko erabakiak hartu behar dira, familien erabakitze ahalmena ezin da kohesio sozialaren gainetik egon eta egoera zaurgarrian dauden ikasleei baliabide eta neurri gehiago eskaintzea ezinbestekoa da.

Digitalizazioari dagokionez, Begoña Pedrosa Hezkuntza sailburuak eta Imanol Pradales lehendakariak azken adierazpenetan diskurtsoa aldatu badute ere, orain arte Hezkuntza Sailak irmoki defendatu izan du ikasgeletan gailu digitalak erabiltzea, haien erabilera pedagogikoa argudiatuta. LABek, ordea, urteak daramatza gailu digitalen gehiegizko erabileraren inguruko kezka plazaratzen eta horri buruzko hausnarketa pedagogikoa eskatzen.

Urrun joan gabe, iazko ikasturtearen hasieran, Next Generation Europako funtsen bidez finantzatutako 159,03 milioi euroko inbertsioaren harira, Hezkuntza Sailak gailu digitalak ikastetxeetan modu neurrigabea eta derrigorrez ezartzeko emandako jarraibideak kritikatu zituen sindikatuak. Orduan ere, LABek agerian utzi zuen beharrezkoa dela teknologia horiek ikasleengan duten eragin pedagogikoa aztertzea.

Sindikatuaren ustez, eztabaida ez da teknologia berriak erabiltzearen alde edo kontra egotea. Gakoa da ikasleak gailu digitalen erabileran ahalduntzea eta pertsona kritikoak hezte, teknologia modu egokian erabiltzeko eta eguneroko ikaskuntza-prozesuan lagungarria izan dadin.

Beraz, hezkuntzak dituen erronkei erantzuteko, ezinbestekoa da euskarazko gaitasuna indartzeko baliabideak bermatzea, ikastetxeak behar dituzten baliabideez hornitzea, segregazioari aurre egitea eta teknologia hezkuntza-helburuen zerbitzura jartzea.

LAB pide a la consejera Pedrosa reforzar el euskera, desarrollar los acuerdos, implementar nuevas medidas y recursos y replantear el modelo de digitalización

LAB pide a la consejera de Educación, Begoña Pedrosa, medidas para reforzar el euskera, nuevos recursos, desarrollar los acuerdos alcanzados y abrir una reflexión sobre el modelo de digitalización.

La consejera de Educación, Begoña Pedrosa, ha comparecido hoy en la Comisión de Educación para dar explicaciones sobre los resultados del estudio PISA, que han generado un amplio debate público durante el último mes, y para presentar las medidas que propone para hacer frente a la situación. Asimismo, ha abordado los resultados de la última evaluación diagnóstica, la situación de las competencias lingüísticas y las medidas que adoptará el Departamento de Educación.

Para LAB, algunos de los datos que ponen de manifiesto los resultados del informe PISA no pueden ser obviados ni justificados, como ha hecho la consejera, por el empeoramiento general de los resultados en otros países. A juicio de LAB, es necesario analizar adecuadamente los resultados obtenidos tanto en el informe PISA como en la evaluación diagnóstica, junto con todas las evidencias que aporta la evaluación continua de los aprendizajes basados en conocimientos significativos. Aunque existen variables preocupantes y son diversos los factores que están detrás de los malos resultados, para el sindicato hay cuatro retos a los que hay que responder prioritariamente: reforzar las competencias en euskera y profundizar en el modelo de inmersión, adoptar nuevos recursos y medidas, hacer frente a la segregación y acometer un cambio radical en el modelo de digitalización.

LAB considera que es imprescindible generalizar el modelo de inmersión y ofrecer más recursos al alumnado con menor competencia en euskera. En este sentido, y conscientes de la situación que atraviesa el euskera, LAB situó el refuerzo de la lengua en el centro de la dinámica de huelgas de 2025. Para ello, negoció y acordó diversas medidas y recursos, entre ellos, la ampliación del programa EUSLE, profesorado de refuerzo lingüístico y coordinadoras y coordinadores de normalización lingüística.

Para LAB, estas medidas fueron imprescindibles para cerrar el acuerdo. Sin embargo, el sindicato denuncia que el Departamento de Educación no ha desarrollado íntegramente todos los compromisos recogidos en el acuerdo. Por ello, exige al Departamento que implemente cuanto antes en los centros educativos todas las medidas y recursos acordados, con el objetivo de reforzar la educación pública y mejorar la calidad educativa.

Entre las medidas anunciadas, el Departamento de Educación ha decidido dedicar diariamente entre 30 y 55 minutos a la lectura, tal y como se comunicó mediante la instrucción remitida la semana pasada a las direcciones de los centros educativos. Asimismo, se evaluarán las competencias lectoras y escritoras del alumnado de determinados cursos. En 2.º de Educación Primaria se pondrá en marcha una herramienta para identificar de forma temprana las dificultades de lectura; durante el curso 2026-2027, el alumnado de 5.º de Educación Primaria realizará pruebas; y durante el curso 2027-2028 se implantará una herramienta de identificación temprana en el alumnado de 1.º de Educación Secundaria Obligatoria.

Desde LAB situamos esta medida entre las destinadas a reforzar el proceso de lectura y escritura en euskera, ya que consideramos que profundizar en las competencias en euskera contribuirá a mejorar el resto de las competencias. No obstante, consideramos imprescindible acordar con la representación social la aplicación de esta medida y, para poder implementarla adecuadamente, LAB reclama recursos adicionales en todos los centros educativos.

Por otro lado, a juicio de LAB, es imprescindible abordar la segregación. Lamentablemente, el pasado curso el Departamento de Educación cerró la mesa para hacer frente a la segregación sin ofrecer una respuesta adecuada más allá del diagnóstico y con la oposición frontal de los sindicatos. Además, el Gobierno Vasco utilizó con fines de marketing el marco abierto en septiembre de 2025. En opinión de LAB, es necesario transformar de arriba abajo la actual organización dual del sistema educativo, adoptar decisiones estructurales en la planificación escolar, garantizar que la capacidad de decisión de las familias no se sitúe por encima de la cohesión social y ofrecer más recursos y medidas al alumnado en situación de vulnerabilidad.

En cuanto a la digitalización, aunque la consejera de Educación, Begoña Pedrosa, y el lehendakari, Imanol Pradales, hayan cambiado su discurso en sus últimas declaraciones, hasta ahora el Departamento de Educación ha defendido firmemente el uso de dispositivos digitales en las aulas, argumentando su utilidad pedagógica. LAB, sin embargo, lleva años manifestando su preocupación por el uso excesivo de dispositivos digitales y reclamando una reflexión pedagógica al respecto.

Sin ir más lejos, a comienzos del curso pasado, con motivo de la inversión de 159,03 millones de euros financiada a través de los fondos europeos Next Generation, el sindicato criticó las directrices del Departamento de Educación para implantar de manera desproporcionada y obligatoria los dispositivos digitales en los centros educativos. Ya entonces, LAB puso sobre la mesa la necesidad de analizar el impacto pedagógico que estas tecnologías tienen en el alumnado.

A juicio del sindicato, el debate no consiste en posicionarse a favor o en contra del uso de las nuevas tecnologías. La clave está en capacitar al alumnado para un uso crítico de los dispositivos digitales y educar a personas críticas, de manera que puedan utilizar la tecnología adecuadamente y esta sea una herramienta útil en su proceso cotidiano de aprendizaje.

Por tanto, para responder a los retos que tiene la educación, es imprescindible garantizar recursos para reforzar la competencia en euskera, dotar a los centros de los recursos que necesitan, hacer frente a la segregación y poner la tecnología al servicio de los objetivos educativos.